

Internationale kinderontvoeringen

Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

“Mijn partner dreigt ermee mijn 2-jarig kind naar Tunesië te nemen en niet meer terug te brengen. Ik ga hier niet mee akkoord.”

“Mijn vrouw heeft zonder mijn toestemming mijn 10-jarige zoon meegenomen naar Frankrijk en zal met het kind daar blijven.”

“De vader van mijn 15-jarig dochter wil na uitoefening van zijn omgangsrecht in Canada mijn dochter niet meer laten terugkeren.”

Dit zijn enkele voorbeelden van situaties die aan het federaal aanspreekpunt Internationale Kinderontvoeringen kunnen worden voorgelegd.

Wat zijn de opdrachten van het federaal aanspreekpunt?

Het federaal aanspreekpunt houdt zich bezig met:

- › het centraliseren en verspreiden van alle eerstelijnsinformatie met betrekking tot internationale kindervervoeringen en grensoverschrijdend omgangsrecht;
- › het doorverwijzen naar andere bevoegde instanties indien het verzoek niet onder de bevoegdheid valt van de federale overheidsdienst Justitie (federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Belgische gerechten of buitenlandse gerechten);
- › het behandelen van individuele dossiers;
- › de psychologische bijstand geven aan de families in het kader van een individueel dossier;
- › de financiële bijstand verstrekken wanneer het dossier onder de bevoegdheid valt van de federale overheidsdienst Justitie en afhankelijk van de beperkte financiële middelen van de verzoekende ouder. Een tussenkomst is bij voorkeur bestemd om de kosten te dekken van repatriëring van kinderen of de vervoerskosten van een ouder die zijn kind vergezelt bij zijn of haar terugkeer naar België.

Hoe kan ik het federaal aanspreekpunt bereiken?

U kunt het federaal aanspreekpunt bereiken via:

- › telefoon: 00 32 (0)2 542 67 00
(24 uur op 24 via de telefonische wachtdienst)
- › fax: 00 32 (0)2 542 70 06
- › e-mail: kinderontvoering@just.fgov.be¹

¹ Meer gedetailleerde gegevens zijn beschikbaar op de website www.just.fgov.be – rubriek “Justitie van A tot Z” - “Internationale kindertvoeringen”.

Wat kan ik preventief doen om een ontvoering te vermijden?

Het federaal aanspreekpunt kan u advies geven voor uw persoonlijk geval.

Volgende voorzorgsmaatregelen kunnen door u genomen worden:

- › een advocaat raadplegen om een vonnis te verkrijgen waarin uw rechten ten aanzien van uw kind worden geregeld en waarin preventieve maatregelen ter voorkoming van een ontvoering zijn bepaald² ;
- › het gemeentebestuur vragen om geen paspoort of identiteitskaart af te leveren voor uw kind zonder uw voorafgaande toestemming. Het federaal aanspreekpunt kan wat het afleveren van een paspoort betreft op verzoek contact opnemen met de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken;
- › de politie vragen preventief een signalement op te maken van de ouder die het kind zou kunnen ontvoeren (deze stap is slechts onder bepaalde omstandigheden mogelijk);
- › de omgeving informeren (familie, school, gemeentehuis,...).

² Deze preventieve maatregelen kunnen zijn: een verbod het land te verlaten met het kind, inhouding van het paspoort tijdens de uitoefening van het omgangsrecht in België of uitoefening van het omgangsrecht onder toezicht.

Mijn kind is ontvoerd: wat nu?

Het federaal aanspreekpunt (de centrale autoriteit³) bij de federale overheidsdienst Justitie kan uw dossier behandelen als uw kind zich in een land bevindt dat met België is gebonden door internationale regelgeving (zie verder⁴).

In het overgrote deel van de verzoeken wordt er meer bepaald een toepassing gemaakt van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen zoals aangevuld door de Verordening "BRU II bis".

Dergelijk verzoek kan worden gedaan wanneer een kind jonger dan 16 jaar werd overgebracht of wordt achtergehouden in een ander land dan dat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft⁵. Ook wanneer er problemen zijn bij de uitoefening van een grensoverschrijdend omgangsrecht kan een beroep worden gedaan op het Verdrag.

³ De bevoegdheid van de centrale autoriteit in het kader van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van de ontvoering van kinderen wordt de facto uitgeoefend door het federaal aanspreekpunt bij de federale overheidsdienst Justitie.

⁴ Indien uw kind zich bevindt in Marokko of Tunesië wordt verwezen naar de titel "Welke internationale regelgeving bestaat er om mijn verzoek te doen?".

⁵ Deze overbrenging of achterhouding moet in strijd zijn met een gezagsrecht dat voortvloeit uit een rechterlijke beslissing, een toekenning van rechtswege of een overeenkomst die geldig is volgens het recht van het land waar het kind zijn gewone verblijfplaats had.

Hierna volgt een praktisch verloop van het verzoek⁶.

1. Wat moet ik doen⁷ ?

U moet:

- › een volmacht invullen waardoor u de bevoegdheid aan de centrale autoriteit geeft om namens u op te treden of een vertegenwoordiger aan te wijzen die u kan vertegenwoordigen;
- › een formulier invullen met persoonlijke gegevens;
- › overige nuttige inlichtingen bezorgen aan de centrale autoriteit⁸.

⁶ Voor een praktisch overzicht van de behandeling van een verzoek op grond van andere internationale regelgeving wordt verwezen naar de website www.just.fgov.be – rubriek "Justitie van A tot Z" - "Internationale kinderontvoeringen" of naar het federaal aanspreekpunt.

⁷ De in te vullen documenten (de volmacht en het formulier) kunt u vinden op de website www.just.fgov.be – rubriek "Justitie van A tot Z" - "Internationale kinderontvoeringen".

⁸ Afhankelijk van het verzoek gaat het om volgende inlichtingen: een foto van het kind en de andere ouder, een uitgifte van de rechterlijke beslissing of overeenkomst, een kopie van het proces-verbaal van aangifte bij de politie, een attest gezinssamenstelling, een schoolattest of een attest kinderopvang, een uittreksel van de geboortakte van het kind.

2. Wat doen de centrale autoriteiten in België en in de aangezochte lidstaat dan?

De centrale autoriteiten zullen:

- › uw verzoek analyseren om na te gaan of aan de voorwaarden is voldaan voor de toepassing van de internationale regelgeving;
- › het dossier verzenden naar de buitenlandse centrale autoriteit nadat vertalingen werden bekomen;
- › de buitenlandse centrale autoriteit vragen te achterhalen of te bevestigen waar uw kind zich bevindt, te voorkomen dat het aan gevaren wordt blootgesteld, een minnelijke schikking te treffen en indien dit niet lukt, de zaak voor de bevoegde buitenlandse rechtbank te brengen die zal moeten oordelen over het verzoek⁹;
- › verzekeren dat uw kind zonder gevaar kan terugkeren indien een terugkeer van uw kind werd gevraagd en bekomen.

3. Zijn de diensten van de centrale autoriteiten gratis?

- › Diensten van de Belgische centrale autoriteit zijn gratis (bijvoorbeeld vertaling van het dossier).
- › Diensten van de buitenlandse autoriteiten zijn niet gratis wanneer de aangezochte lidstaat een voorbehoud rond de kosten van de procedure of voor het optreden van een advocaat heeft gemaakt. De rechtspleging in het buitenland is wel kosteloos wanneer voldaan is aan de plaatselijke voorwaarden voor toegang tot rechtshulp en rechtsbijstand.

De Belgische diplomatieke overheden in het buitenland kunnen via de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken hulp bieden indien uw kind zich niet in een land bevindt dat met België is gebonden door internationale regelgeving (zie verder) en indien u de Belgische nationaliteit heeft.

⁹ Dergelijke beslissing moet normaal worden genomen binnen de zes weken nadat de zaak aan de rechtbank werd voorgelegd. Toch stelt de centrale autoriteit vast dat de lidstaten zulke beslissing zeer zelden binnen een termijn van zes weken nemen. De centrale autoriteit kan de daadwerkelijke duur van de procedure dus niet bepalen.

4. Wat kunnen de consulaire ambtenaren doen?

De consulaire ambtenaren kunnen:

- › uitzoeken waar uw kind zich bevindt en daarna de ontvoerende ouder contacteren;
- › vragen om uw kind te mogen zien om meer informatie te bekomen over zijn of haar gezondheidstoestand, leefmilieu, scholing, ...;
- › een beroep doen op de medewerking van de lokale overheden indien geen minnelijke schikking kan getroffen worden. Dit kan met het oog op het bereiken van een akkoord met de ontvoerende ouder, of om informatie te krijgen over uw kind of, indien dit nodig is, te zorgen voor zijn of haar veiligheid.

5. Welke bijstand kan de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken eventueel bieden in de landen waarmee België geen verdrag heeft?

De federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken kan eventueel:

- › de repatriëring van uw kind naar België organiseren indien de terugkeer op vrijwillige basis of op grond van een rechterlijke beslissing gebeurt;
- › verplaatsingen vergemakkelijken indien er overeenstemming is over een regeling van grensoverschrijdende omgang tussen u en uw kind;
- › begeleiden en bijstaan in de stappen die u in het buitenland onderneemt met het oog op het herstellen van contact met uw kind¹⁰.

¹⁰ De federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken kan bijvoorbeeld de contactgegevens van lokale advocaten doorgeven.

6. Welke bijstand kan Child Focus, de stichting voor vermiste en seksueel uitgebuite kinderen, bieden?

Child Focus kan:

- › eerstelijns hulp bieden, zowel in geval van vrees voor ontvoering (preventie) als in geval van daadwerkelijke ontvoering;
- › persoonlijke begeleiding en ondersteuning bieden door een dossierbeheerder;
- › een uitgebreid netwerk van partners in het buitenland aanspreken;
- › bijstand verlenen bij het herstellen van de communicatie met de andere ouder en/of het kind;
- › financiële of materiële hulp verlenen onder bepaalde voorwaarden.

Nuttige adressen

Federale overheidsdienst Justitie

Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele Vrijheden

Dienst Internationale Rechtshulp in burgerlijke zaken

Federaal aanspreekpunt

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Tel.: 00 32 (0)2 542 67 00

Fax: 00 32 (0)2 542 70 06

E-mail: kinderontvoering@just.fgov.be

Federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken

(cel Kinderontvoeringen)

Directie-generaal Consulaire Zaken

Dienst Internationale Gerechtelijke Samenwerking (C1.2)

Karmelietenstraat 15

1000 Brussel

Tel.: 00 32 (0)2 501 81 11

Fax: 00 32 (0)2 513 55 47

E-mail: info@diplobel.fed.be (richten aan C1.2)

Child Focus

Houba-de-Strooperlaan 292

1020 Brussel

Gratis noodnummer: 110 (24 uur op 24)

Tel. vanuit het buitenland: 00 32 (0)2 475 44 99

E-mail: 110@childfocus.org

Website: www.childfocus.be

Andere nuttige adressen en informatie zijn beschikbaar op de website www.just.fgov.be (rubriek "Justitie van A tot Z" - "Internationale kindertoevoeringen"). Hier leest u meer over:

- › de volmacht;
- › het formulier met het oog op de terugkeer, omgang of opsporing van het kind;
- › de rol van de centrale autoriteiten in elk land;
- › de statistieken over de werkzaamheden van het federaal aanspreekpunt;
- › de internationale regelgeving.

Welke internationale regelgeving bestaat er om mijn verzoek te doen?

De internationale regelgeving in deze materie rust op vier elementen:

1. Europees Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen:

- › Belgische rechterlijke beslissingen kunnen via een procedure erkend worden in het buitenland;
- › dit verdrag is niet van toepassing tussen landen van de Europese Unie als de Europese Verordening Brussel II bis op het geval van toepassing is;
- › België is voor de toepassing ervan nog gebonden met landen van de Raad van Europa, bijvoorbeeld met Denemarken, Noorwegen en Turkije.

2. Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen:

- › Het verzoek moet gaan om een kind jonger dan 16 jaar;
- › het laat een snelle gerechtelijke procedure toe om de terugkeer te verkrijgen van een kind naar het land waar het zijn of haar gewone verblijfplaats had;
- › België is voor de toepassing van dit verdrag gebonden met 75 landen (de landen van de Europese Unie, de Verenigde Staten, Canada, Turkije, enz.).

3. Europese Verordening nr. 2201/2003 van 27 november 2003 "Brussel II bis"¹¹:

- › Het deel "internationale kinderontvoering" van deze verordening is een aanvulling op het verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980;
- › het is sinds 1 maart 2005 van toepassing in alle landen van de Europese Unie, behalve in Denemarken;
- › als de terugkeer van het kind geweigerd wordt, ligt de uiteindelijke beslissing over het gezag en bijgevolg over de terugkeer bij een rechter van het land waar het kind voor zijn overbrenging zijn gewone verblijfplaats had. Wanneer een verzoek tot terugkeer in bijvoorbeeld Spanje aan de bevoegde rechtbank zou worden voorgelegd op grond van art. 13 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 en deze de terugkeer zou weigeren, zal de Belgische rechtbank toch het laatste woord behouden over de al dan niet terugkeer van het kind naar België;

¹¹ Op 10 mei 2007 (B.S., 21 juni 2007) kwam volgende wet tot stand: "Wet tot tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347, van het Europees Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, en van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoeringen van kinderen". Deze wet bevat bepalingen met betrekking tot verzoeken gericht aan de Belgische autoriteiten tot bekomen van terugkeer of grensoverschrijdende omgang.

- › bestaande beslissingen over omgangsrecht kunnen onder bepaalde omstandigheden in de meeste lidstaten van de Europese Unie onmiddellijk en zonder erkenningsprocedure of procedure tot uitvoerbaarheid worden toegepast. De procedure van tenuitvoerlegging wordt evenwel beheerst door de wetgeving van de lidstaat van tenuitvoerlegging.

4. Bilaterale administratieve akkoorden met Marokko en Tunesië:

- › Het verzoek moet in principe gaan om minderjarige kinderen;
- › de Belgische federale overheidsdienst Justitie zendt het dossier na analyse naar het buitenlands ministerie van Justitie met het oog op een minnelijke schikking. Indien er geen minnelijke schikking kan worden bereikt, staat de federale overheidsdienst Justitie niet in voor de beslechting langs gerechtelijke weg; de ouder dient hier zelf het initiatief voor te nemen;
- › de Belgisch-Marokkaanse raadgevende commissie in burgerlijke zaken en een Belgisch-Tunesische raadgevende commissie in burgerlijke zaken werden op grond van deze akkoorden opgericht;
- › de commissies zijn in het bijzonder belast met het treffen van minnelijke schikkingen in de individuele dossiers van internationale kinderontvoering en grensoverschrijdend omgangsrecht.

Dienst voor Communicatie en Documentatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel.: 02 542 65 11
www.just.fgov.be

Justitie. Menselijk en rechtvaardig.